

Jakobenler, Kültür ve Serbest Piyasa Sisteminin İşbirlikileri

İçeriği Yazan: [Faruk HAKSAL](#) [1] Zaman: Çar, 02/05/2012 - 10:37

İnsanlığın kültür mirasının esasını oluşturan en temel kavramları bizim hale tartışıyor olmamız hiç de şaşırtıcı değil...

Yıl 1789, yer Fransa: Gündemde olan İnsan ve Yurttaş hakları Bildirisi'dir. Ve söz konusu bildiri bireylerin kanun önünde eşitliği ilkesini kabul ediyor.

Derken Batı toplumu önemli bir ikilemi tartışıyor:

zgrlk ne alınırsa, rekabet serbest bırakılacaktır ve bundan da insanlar arasında ekonomik [ve dolayısıyla siyasal] eşitsizlik doğacaktır.

Topluman nceliği eşitlik olarak belirlenirse, zenginliklerin yeniden paylaşımı ortaya çıkacak ve buradan da zorunlu olarak özgürlüklerin kısıtlanması sonucu ortaya çıkacaktır.

Yıl 1793, yer yine Fransa: Tarihte 1793 Bildirisi olarak isimlendirilen belge bu tartışmaya noktayı koyuyor ve sıralamayı yapıyor: nce eşitlik gelir ve sonra özgürlük + sonra güvenlik + ve sonra Mülkiyet...

İlginç.

Eğer siz bu düşünceleri 1980'lerin Türkiye'sinde savunmuş olsaydınız Türk Ceza Kanunu'nun ünlü 141 ve 142. maddelerinden kodesin yolunu tutmuş olabilirdiniz.

Jakobenlere ideolojik kaynaklık yapmış olan ünlü filozof Locke şöyle yazıyor:

- Mülkiyet hakkı, zenginlikleri biriktirme ve onlardan yararlanma hakkı da içinde olmak üzere, "yaşamı, özgürlüğü ve malları" kucaklayan bir haktır.

Açıkça görüldüğü üzere, Jakoben deneyim, Marksist prizmadan, yaşadığımız zamanların ideolojik tartışma ve mücadelelerinin bir öncüsü olarak yansımaktadır.

Kültürler sınırsız bir iletişim içinde birbirlerini etkilemekte ve bir toplumdan ötekine gümrüksüz olarak seyahat ederken toplumsal yaşamın esasını etkisi altına alabilmektedir.

1793 Bildirisi içinde yer alan řu satırlar oldukça önemlidir:

- Yoksul olmak, sadece ekmeği olmamak değil, özgürlükten yoksun olmaktır da...

- Topluman amacı, "ortak" mutluluktur!.. Ve hkmetler, kişinin bu haklardan yararlanmasını sağlamak üzere [bu amaçla] kurulurlar...

İnsanlığın kültür mirası, işte bu yaratma/deneme/eleştirme/ve inşa etme eylemlerinin mutfağında oluşmakta ve o mirastan yararlanmak isteyen toplumları ya da [mikro planda düşündüğümüzde] bireyleri etkilemekte ve şekillendirmektedir.

Aydınlanma ağının akılcı yöntem ve düşünme biçimlerini ret ederek ortaçağ hurafeleri içinde yaşamlarını sürdürmek isteyenlerin yazgısı ise, doğal olarak bu etkilenme ve şekillenme olanaklarının dışında bir seyir izlemektedir.

Ayrıca ağımızın bir gereği olan iletişim teknolojilerinin ağı içinde kendisine dayatılan gerici ideolojilerinin baskı ve dayatmaları içinde bırakılan geniş halk kitlelerinin durumu ise, bu bağlamda oldukça acıklıdır.

Yaşamakta olduğumuz bu acıklı durumun sorumluları ise, kitleleri bu ağı içinde tutarak, bu sayede kendi ıkınlarını doldurmanın vahşetini sürdüren serbest piyasa sisteminin işbirlikçileridir.

Faruk HAKSAL

faruk.haksal@politikadergisi.com [2]

Yorumlar

- [İ Siyasa](#) [3]
- [Kültür/Sanat](#) [4]
- [Tarih](#) [5]
- [Toplumsal](#) [6]

Kaynak URL (19/04/2024 - 04:36 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/jakobenler-kultur-ve-serbest-piyasa-sisteminin-isbirlikcileri>

Bağlantılar:

- [1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/faruk-haksal>
[2] <mailto:faruk.haksal@politikadergisi.com>
[3] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ic-siyasa>
[4] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/kultursanat>
[5] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/tarih>
[6] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>